

Sanacija bančnega sistema

Znani Slovenci, ki so nasedli v bančnih obveznicah

Matjaž Polanič

Prisilni odpis podrejenih in hibridnih obveznic slovenskih bank bi še največje izgube zadal številnim vidnim slovenskim gospodarstvenikom in menedžerjem, ki so zadnja leta vlagali v podrejene in hibridne obveznice NLB, Nove KBM in Abanke Vipa.

Odpis podrejenih in hibridnih obveznic slovenskih bank, ki ga še pred državno sanacijo bank zahteva Bruselj, bo visoke izgube zadal zlasti nekaterim vidnim slovenskim gospodarstvenikom, podjetnikom in menedžerjem. Na drugi strani so številne slovenske zavarovalnice, vzajemni skladi in pokojninske družbe te naložbe v zadnjih mesecih že v veliki meri odpisale. Spremembo zakona o bančništvu, ki bo tlakovala pot prisilnemu odpisu podrejenega dolga bank, so poslanci včeraj pričakovano potrdili. Društvo **malih delničarjev** Slovenije pa je že napovedalo ustavno presojo zakona.

Prisilni odpis podrejenega dolga bo Banka Slovenije lahko odredila pri bankah, ki bodo dobile državno pomoč oziroma same ne bodo mogle zbrati potrebnega kapitala. Predvidoma bo ta ukrep v prvi vrsti doletel vlagatelje, ki so v preteklih letih vlagali v hibridne in podrejene obveznice NLB, Nove KBM in Abanke Vipa. Po ocenah ministrstva za finance bo prispevek lastnikov podrejenega dolga pri sanaciji bank med 300 in 500 milijoni evrov, medtem ko imajo vse domače banke trenutno najetih za 342 milijonov evrov podrejenih posojil in izdanih za 465,4 milijona evrov visoko tveganih hibridnih obveznic in podrejenih obveznic. Hibridne obveznice običajno nimajo roka dospelosti in zaradi višjega tveganja prinašajo tudi višje obresti, z nakupom podrejenih obveznic pa so vlagatelji sprejeli le tveganje, da bodo v primeru stečaja poplačani za navadnimi upniki (deponenti).

Banka Slovenije nima

podatka o lastnikih

Večji del oziroma skoraj 480 milijonov evrov znaša podrejen dolg največjih treh domačih bank, ki bodo slaba posojila prenesle na družbo za upravljanje terjatev bank (DUTB). Kdo je lastnik večjega dela tega dolga, uradno ni mogoče ugotoviti, z izjemo podrejenih obveznic, ki kotirajo na Ljubljanski borzi. »Nimamo na voljo podatkov o lastniški strukturi kapitalskih instrumentov,« so nam povedali v Banki Slovenije. Za slabih 120 milijonov evrov hibridnih finančnih instrumentov Abanke, ki kotirajo na irski borzi, ter za 92 milijonov evrov hibridnih obveznic NLB in NKBM, ki so uvrščene na luksemburško borzo, podatka o lastništvu nimajo niti v omenjenih treh bankah. Iz javno dostopnih podatkov ni mogoče izvedeti niti, pri kom je NLB najela za 180 milijonov evrov podrejenih posojil.

Med lastniki poslovneži, odvetniki in menedžerji

Naša analiza podrejenih in hibridnih obveznic NLB in NKBM, ki kotirajo na Ljubljanski borzi, razkriva, da so lastniki teh finančnih instrumentov poleg domačih zavarovalnic, pokojninskih družb, bank in državnih družb zlasti nekateri gospodarstveniki, finančniki, poslovneži, menedžerji in odvetniki. Za kar okoli 0,9 milijona evrov (po nominalni vrednosti) teh obveznic ima tako v lasti nekdanji predsednik uprave Banke Zasavje **Zdenko Fritz**, s tretjino nižjim zneskom pa mu sledi družba Vasin nekdanjega predsednika uprave NFD Holdinga **Stanislava Valanta**. Tako Fritz kot tudi Valant sta v zadnjem času te obveznice še dokupovala. Okoli 0,6 milijona evrov podrejenih obveznic NLB ima tudi nekdanji predsednik uprave Delamarisa **Vojko Maver**, za 100.000 evrov manj jih ima lastnik trebanjske družbe Avtotransport Kovačič **Mirko Kovačič**, za okoli 0,3 milijona evrov pa podjetnik **Jernej Čarman** in nekdanji član uprave Telekom Slovenije **Jožko Peterlin**. Za med 200.000 in 250.000 evrov podrejenih obveznic imajo tudi nekdanji predsednik uprave Salonita Anhovo **Jože Funda**, odvetnik **Andrej Pipuš**, direktor družbe SGP Graditelj **Janez Zorman**, družba Forplan nekdanjega predsednika uprave propadlega Alpo-
sa **Vladimirja Špraha** in arhitekt **Mar-**

ko Studen. Med lastniki z več kot 100.000 evri podrejenih obveznic je mogoče najti tudi nekdanjega direktorja Agroservisa **Silva Flisarja**, nekdanjega predsednika nadzornega sveta Lesnine Inženiring **Jožeta Papiča**, nekdanjega nadzornika celjskega Eto-
la **Jožeta Papiča**, nekdanjega člana uprave Krke **Janeza Poljanca**, med lastniki nekaj deset tisoč evrov obveznic pa še nekdanjo direktorico GVO **Jožefo Guzej**, člana uprave družbe KBM Infond **Sama Stoniča** in podjetnika **Damjana Vebra**.

Skrivalnice na Irskem in v Luksemburgu

Sodeč po dostopnih podatkih je znane Slovence mogoče najti tudi med lastniki podrejenih finančnih instrumentov NLB, NKBM in Abanke, ki kotirajo na tujih borzah. Med večjimi lastniki podrejenih obveznic Abanke so eden najuspešnejših slovenskih športnikov vseh časov **Primož Kozmus** pa tudi podjetnik **Danilo Dujo-
vič**, nesojeni lastnik Steklarne Rogaška **Matej Krušnik**, družba Nerthus **Marjane Božič Kostanjšek**, družba Savaprojekt in belokranjski poslovnež **Dari Južna**. Slednji naj bi bil prek Skupine Perspektiva celo eden največjih lastnikov podrejenih obveznic Abanke. Hkrati njegova podjetja z družbami v državi (so)lasti že vrsto let aktivno trgujejo tudi z bančnimi potrdili o vlogah (te prav tako sodijo v podrejen dolg). Med lastniki, ki so v preteklosti vlagali v hibridne obveznice NKBM in so se konec lanskega leta odločili za njihovo zamenjavo v navadne obveznice (z diskontom), so bili tudi Media Publikum **Darka Marina Klariča**, Epakta **Judite Šega** (so-proge nekdanjega člana uprave Pivovarne Laško **Roberta Šega**), **Zvone Jagodic** (soustanovitelj Najdi.si), **Dean Čendak** (solastnik Alte Skupina) in nekdanji izvršni direktor Save **Re Tomaž Oplotnik**.

♻ Lastniki podrejenih in hibridnih obveznic NKBM in NLB, ki kotirajo na Ljubljanski borzi (v mio. EUR)

Vir: KDD, Ljubljanska borza, lastni izračun

Imetnik	nominalna vrednost	vrednost po trenutni borzni ceni
Republika Slovenija	12,99	6,36

Zavarovalnica Maribor	12,46	5,36
Modra zavarovalnica	5,98	1,79
Kapitalska družba	5,47	1,64
Pokojninska družba A	4,25	1,47
Skupna	3,80	1,33
KBM Infond	3,64	1,46
Nova KBM	2,98	0,89
Adriatic Slovenica	2,20	0,66
Moja Naložba	2,14	0,64
Sava RE	2,00	0,60
SOP	1,33	0,39
PBS	1,00	0,30
Zdenko Fritz	0,90	0,28
Vasin	0,62	0,19
Vojko Maver	0,60	0,18
Mirko Kovačič	0,50	0,15
Branko Kotar	0,37	0,11
Jernej Čarman	0,34	0,10
NLB Vita	0,30	0,09
Jožko Peterlin	0,29	0,09
Alta Skladi	0,28	0,14

Jože Funda	0,25	0,08
Andrej Pipuš	0,25	0,12
Hranilnica Vipava	0,25	0,12
Janez Zorman	0,22	0,07
Forplan	0,22	0,07
Loterija Slovenije	0,21	0,06
Marko Studen	0,20	0,06
Silvo Flisar	0,19	0,06
Jože Papič	0,18	0,53
Anton Glavan	0,17	0,05
Janez Poljanec	0,15	0,05
Jožefa Guzej	0,06	0,03
Damjan Veber	0,06	0,03
Samo Stonič	0,04	0,02

* V tabeli smo upoštevali vse podrejene in hibridne obveznice NLB in NKBM, ki so uvrščene na Ljubljansko borzo. Pri nominalni vrednosti smo upoštevali vrednost obveznic ob dospelju, pri trenutni vrednosti pa zadnji tečaj teh obveznic.

Fotografija: Luka Cjuha/dokumentacija Dnevnika

Številni naložbe že odpisali

Številni večji institucionalni lastniki so naložbe v podrejene dolg slovenskih bank že v veliki meri oslabili, vzajemni skladi pa so jih že vseskozi vrednotili po njihovi tržni ceni. Kot pojasnjujejo v Modri zavarovalnici, naložbe v vse podrejene obveznice slovenskih bank predstavljajo le 0,4 odstotka njihovih sredstev, le desetino odstotka večji delež pa imajo v Kapitalski družbi. Naložbo v

podrejene obveznice Factor banke in Probanke so že odpisali v Pokojninski družbi A in Savi Re, kjer pravijo, da »vse naložbe v podrejene obveznice vrednotijo po tržni borzni ceni«. Na drugi strani so nam v Skupni, Moji Naložbi in Adriaticu Slovenici povedali le, da večino teh obveznic vrednotijo po tržni vrednosti, v Zavarovalnici Triglav pa so že lani »izvedli obsežne slabitve finančnih sredstev«.